

Osoko bilkura

Baionan, 2018ko maiatzaren 25ean.

Batzar-agiria

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Videgain, Xarles, euskaltzainburuordea,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Aleman, Sagrario, diruzaina,
Arejita, Adolfo, Iker sailburua,
Coyos, Jean-Baptiste, Jagon sailburua,
Arkotxa, Aurelia,
Azkarate, Miren,
Davant, Jean-Louis,
González de Viñaspre, Roberto,
Kaltzakorta, Jabier,
Lakarra, Joseba,
Oihartzabal, Beñat,
Oñederra, Miren Lourdes,
Sagarna, Andoni,
Toledo, Ana,
Uribarren, Patxi,
Urkia, Miriam eta
Zabaleta, Patxi.

Osa, Erramun,
zegozkion gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Andres Iñigo, Jose Irazu “B. Atxaga”, Patxi Salaberri eta Mikel Zalbide.

Ahalak: Andres Iñigok ahala Patxi Zabaletari; Jose Irazu “B. Atxaga”k ahala Andres Urrutiari; Patxi Salaberrik ahala Andres Urrutiari; Mikel Zalbidek ahala Andres Urrutiari.

Batzarra, 2018ko maiatzaren 25ean, ostiralean, egin da Baionan, Herriko Etxean.

A. Urrutia euskaltzainburuak euskaltzain guztiak agurtu eta etorririko-koen zerrenda eta ahalak irakurri ditu. Quoruma badela egiaztatu ondoren, maiatzeko Osoko bilkurari hasiera eman zaio.

1. Osoko bilkurako (2018-04-27) bigilera-agiria onartzea, hala erabakiko balitz

Bi ohar jaso dira. Alde batetik, M. Urkiak aditzera eman duenez, bilkurara hurreratutako-koen artean X. Videgainen izena ageri da; ahala eman zuen, baina bilkuran ez zen izan. Bestalde “M. L. Oñederrak galdetu du ohorezko euskaltzain izateko izenak nork proposatu dituen, bai eta zerrenda oso-osorik eskura daitekeen ere” pasarte honenga-

tik ordezkatzeari proposatu du: “M. L. Oñederrak galdetu du zerrenda oso-osorik eskura daitekeen”. Eginiko bi zuzenketak onartu dira Osoko bilkuran.

A. Urrutia euskaltzainburuak ahoz beste oharren bat egin nahi den galdetuta, ez du inork halakorik egin. Ondorioz, 2018ko apirilaren 27ko bilera-agiria onartu da.

2. Exonomastika: *Munduko herriak eta etniak* proposamen berria aurkeztu

X. Kintana Exonomastika batzordearen idazkariak aurkezpena egin du. Gogorazi duenez, martxoko Osoko bilkuran, munduko herri eta etnien araua aurkeztu zen. Horren ondoren irekitako aldian, ez zen oharrik iritsi. Apirileko Osoko bilkuran eskatu zen forma bat baino gehiago proposatzen den kasuetan Exonomastika batzordeak berriro aztertzea eta ikustea ea aukera-aniztasuna murriztu daitekeen.

Horrenbestez, forma bat baino gehiago proposatu diren kasu guztiak banan-banan berraztertu dira, eta proposamen berria prestatu da Osoko bilkuran aurkezteko. Batzordearen irizpidea honakoa izan da: proposatutako formak izen baten antzeko aldaerak direnean, horietako bakarra hobetsi da, eta antzekoak ez direnean, mantendu dira. Horren arabera, ondokoa da Exonomastika batzordeak aurkeztu duen zerrenda berria:

HASIERAKO PROPOSAMENA	PROPOSAMEN BERRIA
basotho edo sotho	basotho
berbere / amazig	berbere / amazig
mandinga edo malinke	mandinga
san / boskimano	san / boskimano
abazin edo abaza	abaza
abkhaziar edo abkhaz	abkhaz (eta oin-ohar bat egitea jakinarazteko <i>abkhaziar</i> Abkhaziako herritarra dela)
changpa edo champa	changpa
erromani / ijito / buhame	erromani / ijito / buhame (eta ohar bat egitea adierazteko <i>erromani</i> testuinguru formaletarako hitza dela)
paxto edo paxtun	paxtun
sami / laponiar	sami / laponiar

tatarari edo tartariar edo tatar edo tartaro	tartaro (eta hizkuntza aldatzea proposatzea: <i>tatarera</i> formaren ordez, <i>tartarera</i>)
ojibwa / chippewa	ojibwa / chippewa
lenape / delaware	lenape / delaware
alakalufe / kawesqar	alakalufe / kawesqar
jagan edo jamana	jagan
muiska / txibtxa	muiska / txibtxa

Beraz, 16ko zerrendatik 8tan, forma bakarraren alde egin da; gainerako 8etan, berriz, lehengo forma-aniztasunari eutsi zaio. Argibideak eman ondoren, aurkeztu-takoari oharrak egiteko epea ekainaren 18ra arte izatea erabaki da.

3. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldundua- ren oharrak (IV). Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu

Aurreko bileran aurkeztu zen zerrendari (*errepresaliatu*, *esperpento* eta *errodaje* sar-
rerek) ez dio inork oharririk egin. Beraz, behin betiko zerrenda onartu da Osoko
bilkuran.

4. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldundua- ren oharrak (V). Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu

Apirileko Osoko bilkuran aurkeztu ezin izan ziren A. Iñigoren oharrak oraingo
bilerara ekarri dira eta horiekin batera egitasmoko kideek emandako erantzun
arrazoituak ere. Oharrak egiteko epea ekainaren 18ra arte zabaldu da.

5. *Euskaltzaindiaren Hiztegia*. 186. arauak jasotako lexiko arrunteko hainbat hitz berri

5.1. Euskaltzaindiak argitara eman berri duen 186. arauak lexiko arruntari dagoz-
kion hainbat forma jaso dituela-eta, horiek aztertze baimena eskatu zion lantal-
deak Osoko bilkurari. Forma horiei dagozkien bederatzi azalpen aurkeztu dituzte
bileran (*berrezarle*, *faltsutzaille*, *fratrizida*, *inpotente*, *justiziati*, *lurgabe*, *muturroker* edo
mutur-oker, *zeremoniatsu* eta *galtzari*, azken hau 187. arauan jaso), libretzat edo mu-
gatuegizat har litezkeenak kanpo utziz (*bihotz-handi*, *boloniar*, *kapeladun* eta *lehoi-bi-
hotz*).

Batzorde ahaldunduak ohar bakarria egin du, *justiziati* sarrerak “Zah.” marka behar duela adieraziz. Eztabaida izan da bileran, definizioak ere juridikoagoa izan beharko ote lukeen. Oharrak idatziz egiteko epea ireki da, ekainaren 18ra arte.

5.2. Bide beretik, 187. arauko “Munduko zenbait gizarte- eta erlijio-talderen jarraitzaileen izenak” sailean, jaso diren 99 formatatik 39 *Euskaltzaindiaren Hiztegia* ageri dira, 4 dagoeneko arautze-bidean dira, eta beste 56 ez dira hiztegioko aztergaietan ageri. Horietako batzuk aztertzeak direla aipatu dute hiztegioko arduradunek: *xiita* lehendik arautuarekin batera *xii* jaso du Exonomastikak orain, *hegotar* badago, baina *ipartar* ez; *boltxebike* badago, *mentxebike* ez... eta badira erabilera-maiztasun handi samarra izan dezaketenak eta, beharbada, hiztegia jaso beharko lirakeenak (*alaui*, *dervixe* eta *kataro* modukoak).

Forma horiek aztertze eskaera egin dute bileran eta, 186. arauarekin egin den bezala, proposamena egingo dutela agindu. Eskaera hori ontzat eman du Osoko bilkurak.

6. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldundua- ren oharrak (VI)

Zerrenda berria aurkeztu du batzorde ahaldunduko idazkariak, hiru ohargilek egingako oharrak eta egitasmoko kideek emandako erantzun arrazoituak biltzen dituenak. Oharrak egiteko epea zabaldu da, ekainaren 18ra arte.

7. Esku artekoak

7.1. **Ortzadar LGTB Elkartearen eta Euskaltzaindiaren arteko hitzarmena.** Hitzarmena izenpetu da Bilbon, 2018ko maiatzaren 15ean. Hauek dira jasotzen dituen eremuak:

Euskaltzaindiak Ortzadar LGBT Elkarteari aholkularitza eskainiko dio. Alde batetik, gradu bukaeran eta Master ikasketetan elkarteak sustatzen dituen deialdietan euskararen erabilera normalizatua eta jaso ziurtatzeko. Beste aldetik, elkarteak bideratzen duen aldizkari zientifikoan euskarari toki egokia eta duina emateko.

Ortzadar LGTB Elkartearen ekimenen inguruabarrean sortzen den euskararen testu-masa eskuratuko dio Ortzadar LGBT Elkarteak Euskaltzaindiari. Euskaltzaindiak, besteak beste, *Euskaltzaindiaren Hiztegia* elikatzen duen *Lexikoaren Behatokia*

egitasmoan baliatuko du euskarazko testu-masa hori. Era berean, Ortzadar LGBT Elkarteak Euskaltzaindiari aholkularitza eskainiko dio herritarren berdintasuna, bizikidetzeta, sexu-askatasuna eta giza eskubideak *Euskaltzaindiaren Hiztegian* zein bestelako hizkuntza baliabideetan are hobeto islatuta ager daitezen.

7.2. Euskaltzaindia Comité International Permanent des Linguistes elkarte-ko bazkide. A. Urrutia euskaltzainburuak aditzera eman duenez, Euskaltzaindia elkarte horretako kidea da 2018ko maiatzaren 19tik aurrera.

7.3. Espainiako 2018ko Sari Nazionalak. Epaimahaiko kideak. Ondokoak dira epaimahaiko kide izateko Zuzendaritzak proposatu dituenak:

- Premio Nacional de las Letras Españolas: Andres Iñigo eta Ana Toledo.
- Premio Nacional de Literatura (Poesía): K. Josu Bijueska eta Miren Lourdes Otaegi.
- Premio Nacional de Literatura (Poesía joven “Miguel Hernández”): Katixa Agirre eta Jose Manuel Lopez Gaseni.
- Premio Nacional de Literatura (Literatura Infantil y Juvenil): Mariasun Landa eta Jabier Kaltzakorta.
- Premio Nacional de Literatura (Narrativa): Miren Azkarate eta Sebastian Gartzia.
- Premio Nacional de Literatura (Ensayo): Adolfo Arejita eta Miren Billelabeitia.
- Premio Nacional de Literatura (Literatura Dramática): Jaime Valverde eta Aizpea Goenaga.
- Premio Nacional a la Mejor Traducción: Amaia Jauregizar eta Gotzon Lobera.
- Premio Nacional a la Obra de un Traductor: Amaia Jauregizar eta Gotzon Lobera.
- Premio Nacional de Periodismo Cultural: Iñaki Mendizabal eta Dorleta Alberdi.

Izendapenak berretsi dira Osoko bilkuran, eta gogorarazi da Espainiako Kultura Ministerioak proposatutakoetatik bakarra izendatzen duela modalitate bakoitzean.

7.4. Euskaltzaindiaren Mendeurrenaren aurkezpenak. Euskaltzaindiaren Mendeurrena aurkezteko bilkurak egin dira lurralde guztietan. Euskaltzain ohorezkoak eta urgazleak deitu dira bilera horietara.

7.5. Euskaltzain urgazleak (Bizkaia, Gipuzkoa eta Ipar Euskal Herria). Proposamenak jasotzeko eta zerrenda bateratua adosten saiatzeko, Zuzendaritzak bilkurak egingo ditu Bizkaian, Gipuzkoan, Lapurdin, Nafarroa Beherean eta Zuberoan bizi diren euskaltzain osoekin. Horren ondoren, ekaineko Osoko bilkurara zerrenda bat ekartzen saiatuko da Zuzendaritza, ostean bozkatua izan dadin.

7.6. Hurrengo bilkurak

Ekainaren leian, “Euskara batua eta tokian tokiko erabilera: korapiloak eta erronkak” jardunaldia egingo da Donostian, Luis Villasante Euskararen Ikergunean. Jardunaldia Euskaltzaindiaren eta Ezkerraberri Fundazioaren arteko lankidetzaren emaitza da. 75 bat lagunek eman dute izena, beraz, izena emateko aukera itxi da. Saioa streaming bidez emango da.

Ekaineko Osoko bilkura 29an egingo da Donostian, Gipuzkoako Foru Aldundian.

8. Azken ordukoak

Azken ordukorik ez da egon.

Eta beste aztergaririk ez dela, 13:00 direnean Osoko bilkura bukatutzat eman da.

Euskaltzainburua,
Andres Urrutia

Idazkaria,
Xabier Kintana